

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Barnehage- og utdanningsavdelingen

Deres ref.: 13/4089

Vår ref.: 2013/5947 630 KUB

Vår dato: 05.12.2013

Høringsuttalelse til forslag til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven

Vi viser til brev og høringsnotat av 06.09.2013 vedrørende det ovenfor nevnte.

Fylkesmannen i Østfold har begrenset seg til å gi kommentarer til de foreslåtte endringene knyttet til kravet om forsvarlig system i opplæringsloven § 13-10 andre ledd og privatskoleloven § 5-2 tredje ledd. De øvrige forslagene i høringsnotatet er ikke vurdert.

Når det gjelder de foreslåtte endringene i oppl. § 13-10 andre ledd og pskl. § 5-2 tredje ledd har vi følgende merknader:

Utgangspunktet for høringen er et ønske om å presisere kravet til forsvarlig system.

Dagens ordlyd i § 13-10 andre ledd første punktum er:

"Kommunen [...] skal ha eit forsvarleg system for vurdering av om krava i opplæringslova og forskriftene til lova blir fulgt. Kommunen [...] skal ha eit forsvarleg system for å følgje opp resultatane frå desse vurderingane[...]."

Forslag til nytt første punktum er:

"Kommunen [...] skal ha forsvarlig system og praksis for å følge opp opplæringsloven og forskriftene til loven som er tilpasset de risikoforhold en står overfor."

Etter vår vurdering fremstår ikke den nye lovteksten som en presisering av kravet til forsvarlig system. Det er tre elementer forslaget til ny tekst ikke tar opp i seg, og som dagens lovtekst har. Dette er:

- Plikt til å vurdere om loven er fulgt
- Plikt til å følge loven
- Plikt til å følge opp resultatene av de to ovenfor nevnt strekpunktene

Etter vår vurdering innebærer en plikt til å ha *"forsvarlig system og praksis for å følge opp"* lovverket en utydeliggjøring og kanskje til og med en svekkelse av hva som ligger i dagens lovtekst. Fylkesmannen finner heller ikke at departementets tekst i pkt. 2.3 kommenterer dette på en overbevisende måte.

Det er videre innført et nytt element i første punktum, ved at man skal tilpasse det forsvarlige systemet til *"de risikoforhold en står overfor."* Som KD skriver, så skal dette gjøres også i dag. Fylkesmannen har likevel noen innvendinger: For det første synes bruken av "en" noe uklart her – lovteksten bør etter vårt skjønn angi hvem denne plikten påhviler. Dernest synes vi skoleeier får liten hjelp av høringsnotatet til å fylle denne tilpasningen med mening – hva betyr dette i praksis? Uten at det knyttes noen flere ord til dette, ser vi heller ikke bort fra at enkelte skoleeiere *kan* redusere det forsvarlige systemet til å omhandle kun områder hvor risikoen for lovbrudd er stor.

Tredje punktum i andre ledd begynner slik: *"Dette innebærer også at..."* For Fylkesmannen er det uklart hva *"også"* refererer til, og mener *"blant annet"* gir mer mening enn den foreslåtte ordlyden.

Resten av endringene som foreslås munner etter vårt syn ut av at KD har valgt å løfte frem en side av kravene til et forsvarlig system; ansvarsforholdene må være kjent. Det er understreket at dette også innebærer kjennskap til et ansvar for å rapportere oppover i systemet dersom man opplever at man ikke kan overholde lovverket innenfor eksisterende rammefaktorer. I tillegg supplerer KD med et dokumentasjonskrav for at man har rapportert. Fylkesmannen har i og for seg ikke noe i mot forslaget, men er usikker på hva det betyr for kravet til forsvarlig system totalt sett, når kun en side av det løftes frem på denne måten. Vi er usikre på hva som da kan skje med fokus på de øvrige elementene i et forsvarlig system. Etter vår vurdering hadde det vært å foretrekke at lovteksten favnet flere av elementene i kravet til forsvarlig system.

Med hilsen

Dette dokumentet er elektronisk godkjent av

Dag Løken e.f.
utdanningsdirektør

Kjersti Utnes Borgaas
seniorrådgiver

Saksbehandler: Kjersti Utnes Borgaas